

Muhulane

Nr 6 (247)

16. juuni 2010

Muhu leht

Helendus.

Kooli lõpetajaile

vahel eksleme udus
olla tahame mesilased
päikesekiirte keskel
enam anname
tegudekera
valudeveerel
kui keerleb
käsivartel veel me
südamevere helendus
saarel kiviaiad siis
hingavad kibuvitsade

keeles

Irma Järvesalu

Mai 2010

Muhus.

Juu Jääb - 14ndat korda

Vähe on Eestis muusikaüritusi, mis võivad niisuguste traditsioonide üle uhked olla.

2010. aasta Juu Jääb'il saab taas kord näha suurepäraseid etteasteid ja maailma parimat publikut, viimase peal ilma (nii head kui halba), ülevaid emotsioone ja mõnusaid hommikuid.

Festivali avalöök antakse Vormsil ja Kuressaares 30. juunil ja 1. juulil, väravad Nautse Mihkli talu muusikaoaasi ja Pädaste mõisasse on teile avatud 2. ja 3. juulil ning festival lõppkontsert Muhu Katariina kirikus 4. juulil. Vaata lähemalt www.nordicounds.ee ja lk 6.

10. juulil kell 12

Külasema laulupidu

Külasema lipuväljakul

ISSN 1736-289X

9 771736 289007

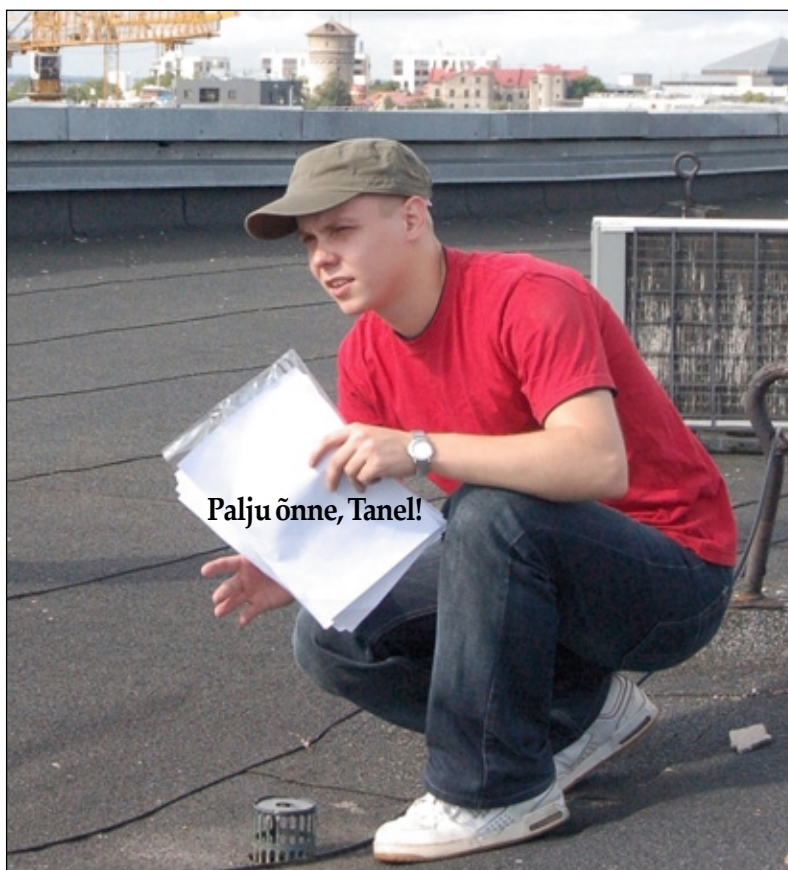
Tudengi-Oscari pälvis Tanel Toom

Noor muuverd filmirezhissöör oli neil päevil Hollywoodis vastu võtmas kõrget auhinda, mille ta võitis lühimängufilmi „Pihtimus” („*The Confession*”) eest.

„Pihtimus” oli Londoni Rahvusliku Filmi- ja Telekooli (*National Television and Film School*) magistriõppe lõputöö, millega kaitses kraadi veel kümme inimest. Tudengi-Oscari konkursil osalevad maailma juhtivad filmikoolid. Ameerika filmiakadeemia on tudengi-Oscarit välja andnud juba 37 aastat. Taneli tunnustus tuli parima välismaise filmi kategoorias, see valiti välja 61 tudengifilmi seast 36-st erinevast riigist. 37. korraline tudengifilmide Oscari auhinnatseremoonia leidis aset 12. juunil Los-Angeleses.

„*The Confession*” on lugu vaikesest ja siirast poisist Samist, kes on mures oma esimese pihilkäigu pärast: tema südametunnistus on puhas – järelikult ei saa toimingust ka kergendust loota. Koos sõbra Jacobiga otsustatakse seda viga parandada, kuid esialgne süütu vemp muutub ootamatult tragöödiaks...

Enne Londoni stuudiumi õppis Tanel Toom Jüri Sillarti käe all Pedagoogikaülikooli filmi ja video õppetoolis. Tema film „Teine tulemine” esilinastus Veneetsia filmifestivalil ning võitis parima Euroopa lühifilmi tiitli Archipelago rahvusvahelisel filmifestivalil. Taneli õpinguid Londonis on

Erakogu

toetanud Eesti Kultuurkapital, Sihtasutus Archimedes, Eesti Filmi Sihtasutus ja Eesti Kinoliit.

Taneli isa ja vanavanemad on pärit Võikülast. Tanel kirjutas Muhulasele: „Väikese poisina veetsin kõik suved Võikülas. Praegugi katsun ikkagi igal suvel kasvõi korra oma maakodus nädala või paar päeva veeta. Kas see mul sel aastal ka õnnestub, ei oska veel kahjuks öelda.” **Muhulane**

Vt ka Eesti Ekspress 27. mai lk 25-27 ja Postimees 19. mai.

Suvesimman

Muhu Muuseumis 19. juunil kell 20 Koguvass Tooma talu õuel. Esinevad Muhu ja Orissaare taitlejad.
Pilet 40 krooni, lapsed kuni 10 a tasuta.

Volikogu 21. mai istungilt

1. Informatsioonid

Euroopa Liidu Veeprojekt ja edasine veesüsteemide haldamine: sõna sai vallavanem R. Liitmäe. EL veeprojekt meie vallas on sisuliselt lõppenud. Vastavalt AS Kuressaare Veevärk aktsionäride lepingule kuuluvad varad viis aastat AS-le Kuressaare Veevärk. Mõttekas oleks sama operatori jätkamine, sest meil endal puudub veesüsteemide tööhoidmiseks vajalik tehnika. Olenemata sellest, kes saab operaatoriks, on väike hinnatõus paratamatu. Lõpliku otsuse vee-ettevõtja määramiseks teeb volikogu.

Muhu valla ehitushanked 2010: tänavuse ehitushanked on välja kuulutatud ja mõni väiksemahuline ka realiseerunud (Liiva

kiriku välikäimla). Välja on kuulutatud Liiva soojatrosside vahetamise ja lasteaiade vahekoriidori remondi hanked. Hinnapäringud on küsitud Linnuse küla 1 km lõigu ja Liiva lasteaiade parkla teekatte taastamiseks ning Piiri külas asuva Linnuse küla ja Jahimeeste maja vahelise lõigu asfalteerimiseks. Kahju, et riik selleaastast teederaha vähendas ja ka lumekoristusele kulus oma osa, mida oleks saanud suveperioodil teeparanduseks kasutada.

Sotsiaalkeskuse ehitus: volikogu, olles tutvunud olukorraga sotsiaalkeskuse ehituse asjaajamises, volitas vallavalitsust võtma ühendust juristidega, et kaaluda ehituslepingu lõpetamist sotsiaalkeskuse ehitaja AS-ga Facio.

Tuuleenergeetikaga seotud detailplaneeringute menetluse peatamine kuni Saare maakonna maakonnaplaneeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringu kehtestamiseni: Muhu vallas on algatatud kuus detailplaneeringut, mille eesmärgiks on tuulegeneraatorite paigaldamine. Ükski planeering pole praeguseks hetkeks vastu võetud. Volikogu on seisukohal, et olukorras, kus kogu maakonna tuuleenergeetika kavandamise põhimõtted on koostamisel, võib tuuleenergeetika detailplaneeringute menetluse jätkamine tuua kaasa asja ebaõige otsustamine.

2. Maaüksuse koormamine isikliku kasutusõigusega

Eelnõud tutvustas P. Heero. Eesti

Energia Jaotusvõrk OÜ poolt on esitatud taotlus Tupenurme-Lumiste tee koormamiseks isikliku kasutusõigusega Jaotusvõrk OÜ kasuks 10 kv maakaabelliini rajamiseks kohustusega heakorradada peale ehituse lõppu kasutusõiguse ala. Otsustati võtta vastu volikogu otsus nr 49 „Maaüksuse koormamine isikliku kasutusõigusega.”

3. Muhu valla 2009. a majandusaasta aruande kinnitamine

Rahandus- ja revisjonikomisjon oli aruandega tutvunud ja heaks kiitnud. Aruanne kajastab õigesti ja õiglaselt finantsseisundit seisuga 31.12.2009, finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas hea raamatupidamistavaga. Volikogu kinnitas aruande 9 poolthäälega.

Väljavõte protokollist

Vallavalitsuse istungitelt

19. mai

Toimusid töövõtlused kultuuri- ja sporditöö korraldaja ametikohale.

Tehti parandused Muhu Vallavalitsuse 13.6.2007 korralduses nr 248 „Viira ja Laheküla küla Tiiriki maaüksuse tagastamine“ punktis 1.

Kinnitati Simisti k Männituka maaüksuse jagamisel tekkivate münimedeks Männituka ja Männikalda, mõlema sihtotstarbeks elamumaa.

Võeti vastu Tamse küla Stadion ja Krundi maaüksuste detailplaneering (DP). Otsustati korraldada DP projekti avalik väljapanek 7. - 20. juunini ja DP avaliku väljapaneku tulemuste arutelu **21. juunil** 2010 kell 13 Muhu Vallavalitsuse maa- ja planeeringuosakonna ruumides.

Kinnitati Kuivastu külas asuva Värava mü (4,53 ha) DP lähteülesanne ja tingimused. Planeeringu eesmärk: maaüksuse jagamine kuni neljaks krundiks.

Samuti kinnitati Mõega külas asuva Tõnise mü (12,7 ha) DP lähteülesanne ja tingimused. Planeeringu eesmärk: maaüksuse jagamine kuni kahesteistkümneks krundiks.

Mõlema DP eesmärkideks veel kruntidele ehitusõiguse andmine elamute rajamiseks, vajalike juurdepääsude ning tehnovõrkude planeerimine, maa sihtotstarbe muutmine elamumaaaks.

Otsustati toetada rahaliselt noorsportlast Lauri Peegli, osalemaks Võrus toimuvatel „Autode noorsprintril 2010“.

25. mai

Kinnitati sotsiaalkomisjoni ettepanekud.

Väljastati kaevetööde luba OÜ-le Erko Elekter Mõisakülas asuvale

Tamme kinnistule elektrivõrguühenduse väljaehitamiseks.

Otsustati toetada rahaliselt ja MTÜ Saaremaa Jalgrattaklubi Viiking eestvedamisel korraldavat Saaremaa velotuuri 15.-19.6.2010.

Otsustati toetada rahaliselt ja MTÜ Spordiklubi Muhu eestvedamisel korraldavat Muhu lahtisi meistri-võistlusi võrkpallis.

Alates 1. juunist 2010 kehtestati **valla mootorsõidukitele järgnevad hinnatariifid**:

- Autobuss IVECO: 8 krooni/km ja 50 krooni kasutustund

- Veoauto SAZ-3507-01-015: 11 krooni/km ja 50 krooni ootetund

- Traktor Belarus MTZ 952.3: 375 krooni/tund.

Otsustati toetada rahaliselt Külasema küla folkloorirühma „Kodukootud“.

Muhu Vallavalitsus viis läbi lihthanke Liiva kiriku käimla remonditöödeks. Edukaks tunnistati OÜ Colleser poolt esitatud pakkumus.

Kinnitati Muhu, Orissaare, Põide, Laimjala, Valjala ja Leisi valdade ühise kriisikomisjoni põhimäärus.

1. juuni

Muhu Vallavalitsus viis läbi lihthanke Muhu Lasteaiade koridori remonditööd. Edukaks tunnistati OÜ Moekasti poolt esitatud pakkumus.

Muhu Vallavalitsus on küsinud Linnuse küla tee immutuskatte ehituseks hinnapakumisi. Pakkumiskutsed väljastati kahele ettevõttele: AS Level ja AS Saaremaa Teed. Level AS pakkumine Linnuse küla tee immutuskatte ehituseks kinnitati sobivaks.

Kinnitati projekteerimistingimused:

- AS-le Eesti Energia Võrguehitus Nossa fiidri rekonstrueerimiseks Lehtmetsa külas Käär, Kohtelu, Vana-Saadu, Kadaka, Käspri, Karjaaru, Kuti, Tänavasuu, Aadu-Tähvena, Tähe, Lehtmetsa küla tee, Jaagu, Kadastiku, Kirsi, Männisal, Noss, Lepiku, Vana-Saadu ja Saadu kinnistutel

- Pädaste külas Uus-Valka suvila ehitamiseks

- Paenase küla Otsa kinnistu sauna ehitamiseks

- Muhu vallale kuuluva Tõnise kinnistu endiste õunakuuride rekonstrueerimiseks töötubade ja müügiroomide loomiseks.

Kinnitati Lepiku külas asuva 5661 m² suurusega Pukaõue mü erastaja.

Kinnitati stipendiumid vastavalt stipendiumifondid nõukogu 31. mai ettepanekutele.

Otsustati maksta Muhu valla toetust MTÜ Muhu Käsitööseltsile XV vabariiklike käsitööpäevade Muhus ja Saaremaal organiseerimise eest ning Külasema Külaseltsingule ja folkloorirühmale „Kodukootud“ Külasema küla III Laulu- ja tantsupäeva ning Muhu pulma korraldamiseks.

MTÜ-le Eesti Saarte Kultuuriühendus anti luba Nautse-Mihkli puhkekompleksis Muhu Tuleviku muusika Festivali „Juu Jääb 2010“ korraldamiseks ajavahemikul 30. juuni - 4. juuli 2010 koos toilustamise ja alkoholi müügi ettevõtte Proffood Invest poolt.

Väljastati kirjalik nõusolek Kallaste külas Jaagupi kinnistule suvila ehitamiseks.

8. juuni

Alates 8.6.2010 kehtestati Muhu valla elanikele ja ettevõtetele, samuti ettevõtetele, kelle tegevuse tulemusena jääb kaevandatud maapõuevara Muhu valla hüveks, **maapõuevarade** kaevandamise eest Päidla karjäärist järgnevad **hinnad**:

- ehituskruus 70 kr/ m³
- täitekruus 45 kr/ m³
- täitematerjal 25 kr/ m³
- kasvupinnas 80 kr/ m³
- sõelutud kivim fr.0-32 110 kr/m³
- sõelutud kivim fr.>32 95 kr/m³
- sõelumisjäädid 85 kr/m³.

Muhu valla piires maapõuevarasid välja viivatele isikutele ja ettevõtetele kehtib kahekordne hinnamäär.

Kinnitati vallale kuuluvate pereinmetute ehitiste ja munitsipaalomandis olevate hoonete põhivarana arvele võtmise komisjoni liikmeteks Indrek Võeras – valla ehitusnõunik, Pille Heero – maa-ameti juhataja ja Raido Liitmäe – vallavanem.

Kinnitati projekteerimistingimused Võiküla Uus-Silla magamisaida ehitamiseks.

Väljastati kasutuslõud

- OÜ-le Eesti Energia Jaotusvõrk: Nautse küla Odra, Tamse küla Müürivahe, Rannaküla Kondimäe elektrivõrguühendustele ning Võlla küla Tusti alajaama fiidri F1 rekonstrueerimisele;

- Tihuse Hobuturismi Talule Hellamaa külas Tihuse kinnistule ehitatud söögimajale ja abihoonetele.

Kinnitati sotsiaalkomisjoni ettepanek.

Vallavalitsuse ja volikogu istungite protokollid, otsused, määrused ja korraldused on kättesaadavad internetist www.muhu.ee - dokumendid - dokumendiregister.

Killukesi lasteaia kevadistest tegemistest

Lasteaia kevadised toimetamised said alguse **jüripäevaga**, kui meie vanemate rühmade lapsed käisid väljasõidul Muhu Muuseumis Koguvas. Seal rääkisid muuseumi töötajad Meelis Mereäär ja Mai Meriste lastele jüripäevast, selle päeva kommetest ja ilmaennustustest. Ühiselt mängiti endisaegseid mänge ja piiluti sisse ka muuseumi õuelautadesse. Kõige lõpuks „ehitasid“ lapsed õuemurule oma „talud“ ja mängisid neis loomadega.

Tänane muuseumiperet aasta jooksul korraldatud toredate ürituste eest ja loodame jätkata koostööd ka uuel õppeaastal.

Emadepäeva eel esitati kõigi laste osavõtul emadele vahva näitemäng Pillekesest, kes metsa eksis. Kooliminejad lapsed mängisid kandvamaid osi ja teised toetasid neid laulude ja tantsudega. Esinemislusti jagus kõikidele ja pärast näidendit pakuti emadele rühmades kooki, võileibu, jooki ja anti üle omatehtud kingitused. Toreda pealeõuna eest tänan kõiki neid, kes aitasid näitemängul lavale tulla – teksti kokkupanijat Heli Maisalu, laulude-tantsude õpetajat

Leena Peeglit, rühmade õpetajaid ja õpetaja abisid ning teisi maja töötajaid, kellel kõigil oli peo kordaminekus oma osa.

Enne emadepäeva kutsuti lasteaia saali traditsioonilisele **Hõbe-lusikapeole** kõige pisemad muhulased. Sel korral tuli kümnest kutsutust kohale 8 poissi-tüdrukut – Anete ja Silver Kindel, Krister Kivihall, Isabella Lauri, Carola Viljaste, Pärtel Vokk, Carl Joosep Johanson ja Anni Toomsalu.

Neid oli tervitamas vallavanem Raido Liitmäe, kes õnnitles peresid ja andis üle laste nimelised lusikad ja esimese raamatu. Iga pere sai pidupäeva puhul ka kauni roosiõie. Kõikide pisikeste auks süütasid isad nimelised küünlad. Päevakohaste laulude ja luuletustega esinesid koolilapsed. Pärast ametliku osa lõppu tehti ühispileti ja maiustati kohvilauas titepuudru ja peotordiga.

Maikuu jooksul käis iga lasterühm **kevadisel väljasõidul**. Kõige vanemad käisid sel aastal ekskursioonil Maasi maalinnal ja Angla tuulikute juures. Reisi käigus nähti

Kõige pisemad muhulased oma vanematega. Tagareas on kaksikud Anete ja Silver Kindel, ees vasakult Krister Kivihall, Carl Joosep Johanson, Isabella Lauri, Anni Toomsalu, Carola Viljaste ja Pärtel Vokk.

oma kodusart üle mere ning uuriti koos Anne Noorega põhjalikult Tuulikumäel asuvaid tuuleveskeid. Enne koduteele asumist korraldati keha kinnitamiseks ka pisike piknik.

Keskmise rühma lapsed käisid juba traditsiooniliseks saanud laevareisil. Sõitsime „Regulaga“ üle Suure väina ja tagasi. Eriliseks teeb asja aga see, et Virtsusse sõidame kui „kaptenid“ kaptenisillas ja tagasi koju jälle kui reisijad neile mõeldud reisijate salongis. Laevas oli meile teejuhiks ja selgituste jagajaks kapten Ain Pulk. Suur tänu temale meie kõikide poolt nende toredate reiside eest, mis meil on aastatega toimunud.

Kõige nooremad lapsed käisid oma väljasõidul koduloomi ja -linde vaatamas. Kahjuks on ajad praegu sellised, et igas kodus neid enam ei näe ja selleks peab eraldi reisi korraldama. Seekord saime tänu lahketele perenaistele ja peremeestele uudistada ja paitada lambaid talledega, kassi, jäneseid ja erinevaid linnulisi oma poegadele. Meile näidati ka vastkoonunud tibukest ja mune, millest üsna kohe pidid tibud välja tulema. Muidugi oli meil loomade-lindude jaoks ka külakost kaasas. Lastele pakkus suurt rõõmu neile oma käest toidu pakkumine ja pisikeste paitamine.

27. mail toimus **lasteaia lõpu-pidu**, millega saatsime kooli 9 poissi-tüdrukut. Oma vanematele ja külalistele esinesid vastses koolilapsed aasta jooksul õpitud laulude-tantsudega ja muidugi olid kavas ka kooliteemalised numbrid.

Häid soove lausisid kooliminejatele need, kes veel aasta peavad lasteaia käima. Märgiks selle kohta, et lasteaed on lõpetatud, sai iga laps kaasa tunnistuse, muinasjutu-raamatu, helkuri ja lillekimbud nii oma õpetajatelt kui ka sõpradelt ning vanematelt. Pidulõppes ühise tordilaua ja õhupallide lennutamisega.

1. juunil toimus meeleolukas **lastekaitsepäevale** ja Noorteka sünnipäevale pühendatud üritus, milles osalesid ka lasteaialapsed. Me saime esineda koos koolilastega vabaõhukontserdil, kõndida luskas rongkäigus läbi Liiva küla ja hiljem kooli õues asfaldile joonistada. Peo tipphetkeks meie jaoks kujunes jällegi tordi söömine. Sel ajal, kui meie lõunauinakut tegime, jätkus suuremate laste päev vaatamata vihmale mitmesuguste huvitavate ettevõtmistega.

Lastekaitsepäeval sai lasteaed ka väga meeldiva uudise osaliseks – meid valiti nimelt nende lasteaedade hulka, kes saavad **tasuta värvikatte** heategevusliku projekti „Lihtne värvida – lihtne aidata“ raames. Värv ja andjaks on SIA Caparol Baltica Eesti Filiaal. Meil on kavas sel suvel värvida lasteaia pikk koridor ja kogu hoone välisfassaad. Maja loodame korda saada uue kooliaasta alguseks.

Lõpetuseks täname kõiki meie abilisi ning koostööpartnereid ja soovime neile kaunist suve, et juba sügisel koos jätkata.

Reet Hobuskoppel

Muhu saar Võrtsjärve järel teine

3. juunil selgus konkursi Avastama Aarded võitja. Muhu saar valiti Võrtsjärve järel teiseks parimaks veeturismi sihtkohaks Eestis! Kolmanda koha sai Peipsi Sibulatee.

Eelhääletusel oli Muhu Saare Veeturismi Võrgustik favoriit, mistõttu hankis EAS isegi finaali meeneteks muhu mustriga lipsud. Kuid mõned välismaalastest zhüriiliikmed otsustasid toetada lõpuks Võrtsjärve 1,5 punktiga rohkem. Valik tehti selle järgi, et vaatamata Muhu saare kultuurilisele eripärale ja ajaloole on Võrtsjärvel rohkem veepealseid liikumisvõimalusi ning nad vajavad teistest rohkem abi turustuses. Siinkohal tulevad välja ka selged erinevused Võrtsjärve ja Muhumaa vahel. Erinevalt mulkidest on meil juba sajanditega väljakujunenud kohad, kust pääse merele ning neid ei saa niisama keset maastikukaitsealasid ja kiviseid rannikuid juurde tekitada. Aga võiksime siiski rohkem tähelepanu suunata kahele teemale - veesport ja atraktsioonid lastega peredele.

Hea oli näha ka zhüriiliikmete huvi Saare maakonna uue brändi vastu. Ka neile oli üllatuseks, et Muhumaa identiteeti on täielikult ignoreeritud. Samuti küsiti meie rohelise energia kohta ning taheti veenduda, et turiste suunatakse hoidma ja säästma saare keskkonda. Lõpuks mainiti ka Koguva sadamat. Kiideti sinna suunduvat süvendatud veeteed ning tõdeti, et korrastatud kai ja sadamahoone on Väikese väina ääres väga vajalikud. Zhürii oli üksmeelne, et kui toimuks kultuuriteemaline konkurss, võidaks selle Muhu saar. Lisaks toodi esile, et meie presentatsioonid olid kõige meeldejäävamad, julgemad ja humoorikamad.

Arvan, et põhiline reklaam on juba saavutatud. Lisaks meie enda poolt koostatud mitmekülgsatele presentatsioonimaterjalidele saame enda käsutusse meid tutvustavad reklaamvideod ja bukletid.

Mihkel Jürisson

Muhu kauniks 2010

Ka sel aastal toimub koostöös ES Sadolin AS-ga värvi-kampaania MUHU KAUNIKS 2010.

Muhu valla elanikud ja suvekodu omanikud, kellele on väljastatud vallavalitsusest värvikaart, saavad Orissaarest Kellamäe OÜ kauplusest osta Sadolini fassaadivärve, Hammerite metallivärve ja Pinotexi puidukaitsevahendeid allahindlusega 20 % jaemüügihinnast. Soodustus kehtib **15. juuni - 30. september 2010. a.**

Südame asi

Üle Eesti osales ühismeditatsioonil ligi 900 inimest. Meie olemine Muhus kulges lõkke saatel vabas looduses. Südames on ilus tunne kõigest sellest. Enamuse meditatsiooni ajast paistis päike, õhus ja looduses oli miskit müstilist. Maaema justkui helises kaasa.

Muhus oli meid koos meditatsiooni tegemas 10 inimest. Aitäh kõigile nii maistele kui vaimsetele abilistele.

Diana Toomla

Elulugude kirjutamise õppepäev

Ühel päikeselisel jaanikuu hommikul kogunes Hellamaa Külakeskuse saali 15 huvilist mälestuste ja elulugude õiget kirjanemist õppima. Õpetajaks õnnestus veenda otse Muhusse kohale tulema oma ala üks paremaid professionaale, elulugude uurija Rutt Hinrikus Eesti Kirjandusmuuseumist. Tema oli ka selleaastase Muhu murdevõistluse zhürii liige. Selle võistluse korraldamise käigus tuligi korraldajal MTÜ Muhu Kessil ja Kadri Tüüril idee asja edasi juba koolituseni arendada. Muhu inimestel on seda mälestuste-varandust hinge taga päris hulganisti; paljud panevad aeg-

Kadri Tüür

ajalt midagi paberile, aga et inimesi veelgi julgustada, selleks tehti ka koolitus. Õnneks toetas üritust Kultuurkapital.

Pikk õppepäev jagunes kolme ossa. Algul saime põhjaliku ülevaate elulugude kirjanemise ajaloost nii Eestis kui kogu maailmas. Sellele järgnes pikk ja äärmiselt huvitav teoreetilis-praktiline rühmatöö. Näiteks kästi meenutada suuliselt oma kõige esimest mälestust ja seejärel kirjalikult esimesi lapsepõlvemälestusi jõuluõhtust. Igaüks luges oma kirjavandude ette ja juhendaja andis sellele oma hinnangu. Siia üks omamoodi kent-sakas vahelepeõige: üks kursuslane

püüdis teha selgeks, et tema kõige esimene mälujäänud pildike pärineb ajast, mil ta oli alla aastane. Kõigile tundus see natuke kahtlane, aga mine tea... Suleharjutusi oli mitmeid, raskeimaks osutus oma lähedase inimese kirjeldamine, mille kohta saime palju asjalikke õpetusi.

Vaatasime ka animafilmi eesti elulugudest. Film oli üles ehitatud paljude inimeste elulookatete põhjal, filmi teksti valiku oli koostanud R. Hinrikus Kirjandusmuuseumis säilitatavate materjalide põhjal.

Kogu selle kokkusaamise mõte oli, et tegelikult on kõige tähtsam osata kirjutada oma pere ja laste jaoks, et neile endast mälestus maha jätta. Aga samas julgustas R. Hindrikus suleseppasid oma tulevase kirjatõid ka Eesti Kirjandusmuuseumile saatma. Praegu olevat seal talle umbes 100 000 elulugu, nende hulgas vaid mõni üksik muhulase oma. Ja ega trükkiminegi võimatu ole.

Rutt Hinrikus kinkis Hellamaa raamatukogule ka enda ja Tiina Kirsi koostatud teemakohase käsiraamatu „Elust elulooks“, mida iga kirjutamishuviline vajadusel koju laenata võib.

Anne Leesla

Kaugtöö Muhumaal - üks võimalus pere- ja tööelu ühildamiseks saarel?

Eestis on kasvamas nende noorte ja perede arv, kes oma elukeskkonnana eelistavad maapiirkonda - kolitakse ära linnast ja oma elu seotakse maakohaga. Üha enam on ka neid tööandjaid, kes väärtustavad paindlikke ja ressursisäästlikke töötingimusi, olles ühtlasi huvitatud panustamast ühiskonda laiemalt. Ettevõtte töötajale töövõimaluste loomine eemal tööandja kontoritest (sh kaugtöö võimaluste loomine), millest enamuse asub just suuremates linnades, seda kindlasti on. Aitab ju ettevõtja nii kaasa maapiirkondade ja nn äärealade arengule.

Kaugtöö näol on tegemist töötamise vormiga, kus töötaja teeb oma tööd väljaspool tööandja ruume. Kui tavaliselt peetakse iseendast mõistetavaks, et töötaja

teeb oma tööd tööandja poolt võimaldatud kontoril või territooriumil, siis kaugtöö vorme on mitu. Kaugtööd võib teha kodus, kõikidele kaugtöö tegijatele mõeldud kaugtöökeskuses, tööandja poolt oma töötajatele loodud keskustes, mobiilselt kohtades, kus parasjagu viibitakse või kombineeritult eelpoolnimetatutest (vaata <http://www.telework.ee>). Oluline on siinkohal vaid see, et töötajal oleksid olemas kõik tingimused, tegemaks oma tööd eemal tööandja füüsilisest asukohast. Oleksid olemas nii tehnilised vahendid, ruumid kui ka töökeskkond, mis võimaldaks teha tööd ilma segavate faktoriteta.

Kui kaugtöö kasutamisel näib olevat võitjateks mõlemad pooled (nii tööandja kui ka töötaja), siis

ometigi on siin ka mitmeid raskusi. Üks peamisi takistusi töötaja liikumisel/jäämisel maapiirkonda peitub sobilikku töökoha või töötingimuste olemasolus maal. Kui aktuaalne on küsimus Muhumaal ja kuidas see lahendada?

Küsimuse tõstatamiseks ja lahendussammude leidmiseks tulime kokku 1. mail Muhu Noortekeskuses Teeme Ära Talgute raames. Kokku said kaugtöö huvilised ning häid mõtteid koguti kaugtöö võimaluste parendamiseks Muhumaal.

Mõttetalgute käigus püstitasime küsimused:

- kui palju on tegelikult neid kaugtöö tegijaid, kes sooviksid end enam siduda Muhumaaga, kui neil

oleks olemas tingimused kaugtöö tegemiseks? Milliseid töötingimusi on Muhus kaugtöö tegijail vaja?

- kui palju on Muhumaaga seotud inimesi, kes hetkel ei tööta küll kaugtöö vormis, ent kelle töö iseloom seda võimaldaks?

- kas leidub ettevõtteid, kes on huvitatud uute kaugtöö töökohtade loomisest Muhumaale?

Mida Sina arvad?

Räägi kaasa ja anna oma vastused suveperioodil läbi viidava uuringu käigus. Küsimustik on kättesaadav nii internetis (Muhu valla kodulehel, aadressil <http://www.telework.ee/>) kui ka paberandjal Muhu valla asutustes.

Mõttetalgute juhid
Mare Naaber ja Tiina Jõgi

Maakonna märgist

Maakonna märgiga kaasnev sõnum, et oleme meretargad, on igati aktsepteeritav. Meretarkus on kõigil saartel olemas. Ka märgil paiknevad sümbolid on tähendusrikkad iga saare jaoks.

Kuid märgi teostamiseks püstitatud ülesanne ei arvesta tänaseid piirkondlike vajadusi. Kui senini on paljud turistid mõistnud maakondlike piirkondi Saaremaa piirkonnana, siis seda enam vajavad väikesaared toetust, et edastada uus sõnum - me oleme Muhumaal, Abrukal, Ruhnus jne. Antud märk aga süvendab vana probleemi. Tulevikus peame veelgi rohkem investeerima kampaaniasse, et vastanduda rumalatele arusaamadetele, nagu elaksime me kõik Saaremaal. Pärast neljapäevase ametliku koosviibimise lõppu ütles ka üks brändi loojatest, et sisimas tunneb ta vastuolu - sest ajal, mil Saare maakond soovib edendada kvaliteetset turismi, kutsub ta kohale hoopis "põmm-päid", kes ei tee vahet Saaremaal ja Muhumaal. Antud märgi kampaania teenib ainult ja ainult Saaremaa kui saare huve. Ei saa olla enam otsekohesem märgi idee, kui see kannab pealkirja Saaremaa.

Samuti oli tore kuulda, et märgi kujundamisel nähti palju vaeva.

Google otsingumootorites esines peamiselt nimi Saaremaa ja see on

justkui uurimus, millele toetatakse märgi kujundamisel (see on ju tegelikult probleem, et meid leitakse nime alt Saaremaa!!!). Ja kui Abruka saare esindaja ei nõustunud väitega, nagu oleks Eestis 26 saart (tegelikult on koos laidudega üle 500), siis ütles marketingi mees, et Wikipedias, kuhu teatavasti võib igatüki sisestusi teha, oli sedasi kirjutatud. Vot selline professionaalsus!!!

Kuid nagu selgub Lii Muru uuest argumendist, ei ole linnameeste mõttetöö olnud üldse mingit vajadust. Sest nimeversioon Saaremaa pole valitud konkursi alusel, vaid põhineb hoopis 2007. aasta maakonna arenguplaanidel. Sellise argumendi käis STAK'i esindaja välja eeskätt muhulaste protestikirjade vastu! Nii, et meie praegune tahe ja ideed osutuvad mõttetuks, sest STAK peab kunagisi arengukava soovitusi kõige olulisemaks. Juba sügisel registreeriti ka veebidomeen visitsaaremaa.ee. Seega muutuvad tähtsusetuks tänased hoiakud ja arvamused ning lähtutakse iganenud dokumendis esitatud soovitustest. Teiseks on kaks STAKi liiget esitanud PRIAle personaalsed garantiikirjad, et saada märgile rahastust (Koit Kelder kinnitas seda). Seega, nüüdsete rahakoti hoidjate (k.a Lii Muru)

ainsaks sooviks on suruda läbi oma arvamused.

Kuna STAK hakkab rakendama märki, siis Muhu saarel ei ole mõtet selles töös osaleda. Vaevalt, et keegi Muhu ettevõtja kleebib oma saare eripärasust rõhutavale tootele loosungi Saaremaa. Ja kui võetakse kasutusele väiksem märgi variant, millel on esikohal graafiline kujutis, näeb tarbija mujal maakonnas liikudes märgi juures ikka suurt nime Saaremaa. Lisaks on STAK juba otsustanud, et põhimärgiks saab välismaistes turustuskampaaniates ikkagi "Saaremaa". Meil jääb siis üle vaid suurendada oma eelarveid, millega sellisele sildistamisele vastu astuda.

Turustama peaks mitmekesisust ja seda võrdsel printsibil, mitte mõtte järgi, et väikesed saared lihtsalt annavad maakonnale väärtusi juurde ja see ongi kogu roll. On oluline rõhutada, et ühine turustamine on eelkõige kõigi valdade jaoks ressursi kokkuhoid ja see peab olema nii vaadeldav kõigi jaoks. Ei ole Muhu saar lihtsalt punane pael Saaremaa kaunistuseks. Viimase koosoleku järel tulid ka mitmed saarlase ütlema, et nad kadestavad muhulasi, kuna me suudame olla otsustusvõimelised ja põhimõttekindlad.

Mihkel Jürisson

Näitus "Eesti kirjanik karikatuuris" Muhu Muuseumis 11. juulini

22. juunil kell 15 avatakse Koguväes Toomal värviline välinäitus "Eesti kirjanik karikatuuris".

Tegemist on eesti kirjanike muuseumide ühise ettevõtmisega, mille idee on alguse saanud lugemisaastast. Ainulaadse näituse eesmärk on rõhutada nii klassikute kui ka tänaste kirjanike inimlikku palet: kirjanik, aga ikkagi inimene! Humoorikas lähenemine pakub selleks head võimalust. Kirjanikest joonistatud karikatuurid näitavad, kuidas nende looming on ühiskonnas vastu kajanud ning emotsioone tekitanud. Karikatuurid võimendavad omal viisil autorite isikupära ja meenutavad, kui palju on meil head kirjandust!

Näitus on planeeritud rändnäitusena. Muhu Muuseumisse jõuab näitus Kadriorust, meilt edasi liigub ta Palamusele ning jõuab pea kõikidesse eesti kirjanike muuseumitesse.

Esindatud on kirjanikud-klassikud Luts, Vilde, Smuul, Koidula, Under, Tammsaare, Liiv, Kreuzwald, Tuglas ja Ehin. Kokku 10 kahepoolset inglise- ja eestikeelsete tekstidega varustatud sulepeakujulist välisendi, mille kõrgus on 2,8 meetrit ja laius 60 cm.

Näituse avamisel esinevad Läti rahvatantsijad koos neid võõrustava Muhu „Ätsega”. Näituse teostus: *Velvet*. Toetas Kultuuriministerium. Näitus jääb avatuks 11. juulini.

Veel on vabu kohti!

20. juunil kell 12 on vabu kohti Saaremaa rahvateatri etendusele "Abruka aasimised". Oma tulemisest tuleks ette teatada, et teaksime, kui suure potiga peab putru keetma.

Kõikide Muhu Muuseumis toimivate ürituste kohta saab täpsemat infot tel. 5142789, 5011566 või 4548 872.

Lõunaranna sadamas

24. juuni – Jaanipäev: 22.00 Lõkkeõhtu.

2. juuli - Hiiumaa Purjelaeva Seltsi paadimatk ümber Hiiumaa 2010. Sihtpunkt - Lõunaranna Sadam: 18.00 matkajate saabumine, 20.00 tantsuansambel Tokkroes ja lõõtsamees.

Oodatud on kõik! Kogu suve ootab Teid sadama puhvet! Ujumisvõimalus. Vaata ka www.lounaranna.ee

„Tere tulemast Põhja-Lätisse!”

10. juuni Eesti Päevalehe juhtkiri imestab Saare-Muhu reklaamisõja üle: „kui juba eestlased ütlevad, et lähevad Saaremaale, ja ütlevad ka siis, kui käivad Muhus või Vilsandil, siis arvata, et soomalse, rootslase või inglase jaoks on oluline vahet teha Saaremaa, Muhu, Abruka või Viirelaiu turunduskontseptsiooni vahel... Ei, ei ole.”

Sõbrad, see on identiteediküsimus. Ma ei tea ühtegi võrukata, kes tahaks, et teda eestlaseks nimetatakse, ega ühtegi hiidlast, kes lubaks ennast saarlaseks pidada. Miks peaksid muhulased seda tahtma? Või kui me oleme eestlastena oma kodukoha identiteedi kusagile ära kaotanud, kas lubame siis oma väikest maad kellelgi nimetada Põhja-Lätiks või Lääne-Venemaaks, Ida-Rootsiks või Lõuna-Soomeks? Või on see üks Euroopa puha? Üsna hiljuti naersime suhtumise üle, kui meie kõigi aadressiks märgiti Nõukogude Liit...

Mu Saaremaa sõbrad teavad täpselt, kust tulevad: Kõrkverest, Reinast või Lümandast. Ja üks Muhus endaski ole tähtsaks peetud, milliselt rannikult keegi omad mälestused on kogunud, vanade valdade piiridki veel mees. Väikse väina tamm eraldab Muhu Saaremaast, kuid kui turist ikka Kuivastus maha sõites arvab, et ta ongi nüüd Saaremaal, siis kahtleb iga muhulane tema geograafiatundmises. 15 aastat Hiiumaal elanuna ei ole ma siiani kindel, kas praam sõidab Sõrulle või Sõrusse (järele kontrollides selgub, et esimene variant on õige), aga vähemalt õppisin ära, et Kassari on omaette saar. Austan nii sõrulaste kui sõrvelaste meele- ja keelelaadi.

Küll oleks kena, kui meie keskleded ei näitaks üles suhtumist „meie oleme Tallinnast ja meie maksame”. Pidagem lugu neist, kes end konkreetse maalapiga sidunud on, olgu siis Ruhnus või Vormsil, Saarnakil või Kesselaiu - ainult seni saame jääda iseendiks. Eestlased on rikkad, kuni nad oma maid mäletavad ja austavad.

Anu Pallas

Festival Juu Jääb

2. juuli

Pädaste mõisas kell 18:

Bobo Stenson, Villu Veski, Brian Melvin

Nautse Mihkli kell 21:

New Balkan Influenza, Dynamite Vikings, Jukka Eskola quintet, Choc Quib Town, DJ Widensky, DJ Andy Bird

3. juuli

Nautse Mihkli kell 15:

Antenor Bogea & Jean-Philippe Crespin, Otsakooli BigBand, dir. Siim Aimla feat. Daumants Kalnins

Nautse Mihkli kell 20:

Tanel Ruben Project, Paul Zauner's Blue Brass, Maryn E. Coote, C-Jam, Jazzie B, DJ MVP

4. juuli

Muhu Katariina kirik kell

14: Annelly Peebo & ETV Tütarlastekoor, dir. Aarne Saluveer

Muistsed muhulased pajatavad

Linda Vinkel (tollal 37-aastane) jutustas:

Mustamardi mägi

Mustamardi mägi on Igaküla arus. See on Rinsi kiriku juurest Igakülasse mineva rataste tee ääres. Talvel käib seal ka talitee läbi. Seda mäge on juba vanast ajast peetud vaimude asukohaks. Vanasti hirmutati lapsi sellega. Öhtu pole lubatud läbi minna. Kui Igaküla lapsed käisid meie külas mängimas, siis hakkasid nad valges minema, et Mustamardi mäe alt ep julge iganes pimes läbi minna. Räägitakse, et seal olevat nähtud, kuidas emis põrsaid imetab, kuidas naine last imetab.

Hingedepuu

Muhu vanas surnuaias, mis asub Külase-Viira tee ääres, on põhjapoolses nurgas, otse maantee ääres väga vana kask. Vanaisa ütles, et seal kase all on hunnikas kõikide nende surnute hinged, kes sinna surnuaeda maetud on.

Umbaed

Umbaida me lapsed kartsime ka. Vanaisa jutustas, et ühel kuivalgel ööl oli vanaema seal näind kahte musta luke.

„Tähemõrsja“ esiettekanne

Juu Jääb lõppkontserdil Muhu kirikus 4. juulil kl 14 tuleb esiettekan-
dele Imre Sooääre poolt spetsiaalselt Annelly Peebole ja ETV tütarlaste-
koorile loodud teos „Tähemõrsja“.

Mezzosopran Annelly Peebo on lõpetanud Viini Muusikaakadeemia, esinenud maailma ooperilavadel, nagu Milano Teatro La Scala, Napoli Teatro San Carlo, Genova Teatro Carlo Felice, Soome Rahvusooperis jne. Ta on laulnud ooperirolle koos Placido Domingo, Stefania Bonfadelli, Renato Brusoni jt, töötanud mitmete kuulsate dirigentidega. Peebo räägib viit keelt. Koos Marko Matverega juhtis 2002. aasta Eurovisiooni lauluvõistlust Eestis.

Sooäär on „Tähemõrsja“ kirjutanud vanale Muhu rahvalaulu tekstile. Allpool Imre Sooääre vastused Muhulase küsimustele.

Kuidas Sa Tähemõrsja peale sattusid?

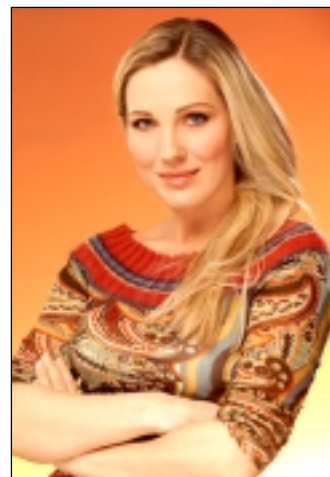
Tähemõrsja tekstidele sattusin täiesti juhuslikult hiljuti Eesti Rahva Muuseumi arhiivides ainest otsides. Need on üles kirjutatud rahvaluule kogujate poolt Muhus aastatel 1890 ja 1911. Tähemõrsja temaatika on ka otseselt meie rahvuseeposega seotud, aga see vana muhukeelne tekst tuli mulle täieliku üllatusena. Juba esimesel lugemisel kuulsin seda kõrvus suure koorikantaadina kumiseemas. See on väga liigutav lugu ühest Muhu neist Kadrist, kelle tütar saab taevatahele mehele. Viimati kirjutati Muhumaast klassikaline muusikateos juba aastakümneid tagasi Ernesaksa poolt Smuuli tekstidele. Tunnan selle tõttu suurt

vastutust ja koormat õlgadel.

Kas Sul tuli helikeel otsast peale luua või oli ERMis ka viisivariant?

Tähemõrsja teemadel on ka enne muusikat loodud, näiteks kunagi ansambel Kollaazh, aga mitte selle Muhu rahvaluule teksti põhjal. On kasutatud Põhja-Eesti ainestikku. Muhu loos on väga suur sõnum - lugu õpetab välise hiilguse asemel püsiväärtusi nägema: olgu mõni kosilane hele kui päike, kuldne kui kuu, ometi on neist parem ja kindlam tasa hiilgav taevatäht. Kes oleme meie, et arvustada, mis teised inimesed õnnelikuks teeb, kui keegi on endale kasvõi taevatahe kaasaks valinud?

Lõid selle kantaadi spetsiaalselt Annelly Peebole. Miks just

Annelly Peebo.

tema?

Annelly on loomult ürgse eesti ema võrdkuju, kes oma jõulise mezzosoprani häälega väga hästi tähemõrsjaks sobib. Meie sõprus Annellyga sai alguse aastaid tagasi, kui laulsime koos segakooris Noorus. Kui ma nüüd selle idee talle välja pakkusin, siis oli ta kohe väga vaimustunud ja sooviks seda teost ka mujal maailmas esitada. Muhu kirikus tuleb kantaat Tähemõrsja esmaettekandele Juu Jääbi viimasel kontserdil. Annelly esitab selle koos Aarne Saluveeri neidude koori ja kammeransambliga.

Vassili Auväärt

Murdevõistluse 2010 võitja

Mida silm näinud ja kõrv kuulnud (Meenutusi noorusmaalt)

Kunni Vasli narrimised

1. Sünnipäevapidu jähi pooleli

1946. voasta küinlakuu lõpus pidas Kõue Timmu oma kolmekümnendat sünnipäeva. Kutsutud ollid vaid oma küla mehed ja olli koa mõni Timmu tuttav naaberküladest. Õlut olli Timmu tein suure laari. Kõva puskar olli ämbritega magadiskambri seinas ääres, tõstekulp ja teeloaes kõrvas. Jookide kohta ütles Timmu, et sai neid ikka see jägu tehtud, et kaks päeva vabalt võtta oleks.

Päevaloojal hakkasid mehed koguma. Ivardi Timmul oli pill koa seltsis. Õlletoop hakkas ringi käima. Kes kangemat tahtis, läks rüüpas kambri kangemat. Varsti olli pidu täies hoos: pill mängis ja tantski käis meestel omavahel, sest naisingi ju ep olnud.

Meie, nooremad, mina, Arusaadu Arti, Jaani-Andruse Artur, Jaani-õue Aadi tegime köökis lauanurga lagedaks ja hakkasime nuppu taguma. Suures toas aga käis pidu tõusjuones ja muusika saatel

edasi. Mis aeg see parajasti võis olla, ei mäleta, kui korraga käis tume mütsakas ja Kunni Vasli vali ädaldamine:

„Ai, ai, ai! Aidake mind istuma! Mo jalaluu läks vist pooleks!“

Läksime meiegi asja ligemalt kaema. Tõnise Ivan, esimese ilma-sõjaaegne velsker, olli juba jala uurimisega ametis ja rahustas Vaslit:

„Põle see luu kedagist katki. Ehk nikastas natuke äe. Katsu koju saada. Kui paiste aab, eks siis omingu vuatab, mis soab,“ reakis Ivan.

„Ei ma omadel jalgadel soa paergust koju küll mitte“, katsus Vassel tõusta, aga vajus kohe jälle istuma.

Siis märkas sünnipäevalaps meitid ja kamandas mind ja Arturit:

„Poisid, te nooremad. Võtke kuuri alt unnakelk ja viige Vassel kenaste koju Iisa kätte!“

Nii me siis rebisime Timmu unnakelgu, kus Vassel peal oigamas, läbi täistuisanud külatänavana Kunni õue. Ajasime Iisa unest üles. Ütlesime, et Vasliga juhtus pisike

viperus ja tõime ta kelguga koju. Iisa oli varsti välisuksel ja kamandas:

„Kobi aga nüüd tuppa ja magama. Kus mul ärra, laseb ennast teistel küüta.“

Ja meitele: „Pole tal äda midagi. See ta mood, kui uni akkab peale kippuma, tahetakse koju magama tulla. Siis oo ikke mõni luu-kont katki, et omadel jalgadel käia ei soa. Ega see esimene kord ole!“

Vahepeal olli Kõuel sünnipäevapidu ka raugenud. Enamus mehi koju läinud. Hakkasime meiegi minema, kaasa saanud Timmu kutse omingul tagasi tulla.

Kui järgmisel keskmõingul uuesti Kõuele jõudsime, olli pidu taas jumet võtmas. Ka Kunni Vassel oli kohal nagu viis kopikat, istus, õlletoop põlvel ja laulis:

„Läbi kena kasemetsa viis siis
meie tee.

Tasakesi laulis ööbik laulu
minule...“

Õösel „pooleks kukutud“ jalg kõpsus viisile lustakalt kaasa.

Ettevaatust, elektriseadmete vargad!

Elektriseadmete vargad on põhjustanud eluohtlikke olukordi nii elektrivarastele endile kui ka varaste poolt rüüstatud paikadesse sattunud mänguhuos lastele.

Juhtmevarguste puhul on tavaline, et vargad lahkuvad kiirustades ja jätavad lahtised, pinge all olevad juhtmed ripakile, mida lapsed võivad hiljem niisama uudishimust näppima minna. On teada mitmeid juhtumeid, kus alajaamadesse sisse murdnud vargad jätavad lahkudes alajaamade ukсед lahti, mis meelitab ohtlikusse alasse lapsed. Hiljuti oli isegi üks selline juhtum, kus viidi minema terve alajaama rauduks koos piitadega.

Elektriseadmete vargused on põhjustanud eluohtlikke olukordi ka varastele endile. Eesti Energiale on teada näiteks üks selline juhtum, kus alajaamast vaske varastades võtsid vargad pinge all olevast esemest kinni, mille tagajärjel üks varastest hukkus. Üks teine teadaolev õnnetult lõppenud juhtum tulenes sellest, et tööriista kasutamiseks elektrit varastama minnes läksid vargad ekslikult kõrgepinge all olevate juhtmete kallale ja said selle tagajärjel üsna tõsiselt tervisekahjustusi.

Lisaks on vargad läinud jõutrafode kallale. Metallit saamise soovis lammutatakse seade ja seadmes olev õli valgub laiali, millega võib kaasnedä otsene oht keskkonnale – reostus.

Kahju kannatavad nii kliendid kui Eesti Energia.

Elektrivaraste tegevuse mõju ei piirdu aga ainult otse Eesti Energiale tekitatud kahjuga. Esiteks kaasnevad vargustega enamikel juhtudel ulatuslikud elektrikatkestused, mis loomulikult tekitavad meie klientides suurt pahameelt. Teiseks võivad elektrikatkestuste tõttu otsest kahju saada meie kliendid. On selliseid näiteid, kus Eesti Energiale tekitatud otseste kahju number on väike, kuid märkimisväärset kahju on kannatanud kliendid. Näiteks tekkis ühest alajaamast varastatud 1500-kroonise vasejupi tõttu olukord, kus rikki läinud elektrisüsteemist tulenevalt purunes ümbruskonna majapidamistel umbes 200 000 krooni eest olme-elektroonikat.

Elektrivargad tekitasid eelmisel aastal Eesti Energiale otsest kahju rohkem kui pool miljonit krooni.

Kahtluste korral helistage 1343

Kahjuks näitas käesoleva aasta algus, et varguste trend üha hoogustub, mis on suure tõenäosusega tingitud muu hulgas töötuse kasvust. Viimasel ajal on Lõuna-Eestis sagenenud juhtumid, kus kiputakse õhuliine varastama – ja seda pole juba ammu tehtud. Üllatusrohke võib olla kevadine külaskäik suvekodusse, kui ilmneb, et voolu pole ning juhtmed on varastatud. Soovitame külma närvi säilitada ja Eesti Energiat elektri

puudumisest kohe teavitada. Kindlasti tuleks meid teavitada ka sellest, kui näete suvilapiirkondades elektriohjetidega seotud kahtlast tegevust.

Palju elektriga seotud õnnetusi on ennetatud tänu sellele, et juhuslikud pealtnägijad on varaste tegevustest Eesti Energiat või politseid teavitanud. Näiteks on nähtud lahtisi alajaama uksi või öisel ajal erarietes inimeste kahtlast tegevust avatud kilpide juures ja meile sellest teada antud. Kahtlane võib olla igasugune väljaspool tööaega ja pimedas, ilma valgusteta läbiviidav tegevus Eesti Energia elektriohjetidel. Lisaks peaks kahtlust äratama see, kui inimesed on erarietes ja eraautodega, sest kui tegu on Eesti Energia töötajate või meie lepingupartneritega, kannavad töötajad alati spetsiaalset logodega märgistatud tööriietust ja sõidavad logoga märgistatud autodega. Lisaks on nendel volitatud inimestel alati kaasas töötoendid, mida võib vajadusel ettenäitamiseks küsida.

Seetõttu palub Eesti Energia taolistest, kahtlasena tunduvatest tegudest kindlasti esimesel võimalusel teavitada kas Eesti Energia rikketelefonil 1343 või politseinumbri 110. Teie telefonikõne võib ära hoida mõne elektriga seotud õnnetuse või päästa inimesi.

Jaanus Tiisvend

Eesti Energia Jaotisvõrgu käidu osakonna juhataja

2. juunil sündis Ülle Tuusti ja Toomas Rohtlaane perre **Roosi** Rohtlaan.

Siiit ja sealt

Alver Kivi kirjutas 4. juuni Meie Maas, et Kuivastu rahvas pole sillatrassi valikuga rahul. WSP Finland Oy poolt koostatud kava pakub Suure väina ületamiseks konsoolsilda praegusel parvlaeva liikumise trassil. Kuivastu inimeste elu on juba praegu seoses sadamaehitusega tõsiselt häiritud.

12. juuni Saarte Häälg valgustas Muhu noorte töömaleva tegemisi. 5. juuni ajaleht aga rõõmustas, et Muhu restoran taas ukсед avas, rentnikuks Toomas Rohtlaan.

53. Saaremaa Velotuur – selle suve rattaspordi tippsündmus!

18. juunil on kõigil Muhu elanikel võimalus Liival näha hulgaliselt jalgrattureid, kes kõik võistlevad kõige magusama eesmärgi nimel – võita ainus Baltikumis toimuv velotuur – Saaremaa Velotuur!

Sel aastal algab 15. juunil Tartust taaskord pikki traditsioone kandev 53. Saaremaa Velotuur. See on ainus mitmepäevane jalgrattavõistlus kogu Baltimaades, mille raames maanteeratturid läbivad seekord distantsi kogupikkusega 532 km. Marsruut läbib Tartut, Viljandit ning Raplat. Seejärel sõidetakse juba üle mere Muhumaale ja Saaremaale, kus karmide saaretoult käes toimuvad viimased kaks etappi.

Saaremaa Velotuur toimub sel aastal 15.-19. juunil.

Velotuur sai alguse Saaremaal 1957. aastal, mil asus võistlustulle 11 jalgratturit. Täna, 2010. aastal on osalema oodata üle 120 jalgratturit!

Muhu vald on Saaremaa Velotuuri üheks oluliseks osaks mitmeid

Foto: Simmo Kikkas.

aegu olnud – saab ju velotuuri 4. etapp Liival alguse juba aastaid! Oleme kena pikaajalise koostöö ja heatahtliku suhtumise eest Muhu vallale ääretult tänulikud!

Sel aastal tuleb põnev võistlus – stardijoonel on taas võimalik näha eelmise aasta velotuuri üldvõitjat Ludovic Capelle'i Belgiast. Lisaks temale on võistlustulle astumas

hulk profisportlasi Inglismaalt, Soomest ja Lätist. Eesti tuntumatest jalgrattasportlastest on starti tulemas Rene Mandri, Erki Pütsep, Mart Ojavee, Tanel Kangert, Caspar Austa, Ain-Alar Juhanson ja paljud teised. Loomulikult on rajal ka paljud saarlasid, kellele kaasa elama tulla ja kellest vähemalt pooled on ju suisa

muhulased – näiteks Indrek Rannama, Ivari Rannama, Rigo Raim, Riko Raim ja Mihkel Raim. Need Saaremaa jalgrattaklubi „Viiking“ liikmed tunnete ära erkroheliste võistlusriiete järgi!

Rattahuvilised saavad velotuuri 4. etapi starti jälgida 18. juunil Liival, kus start antakse kell 12. Kuressaarde sõidetakse Orissaare, Leisi, Kaarma, Viidu ja Lümända kaudu. Kokku läbitakse 167,3 km.

Tähtsaimad hetked:

* **Start LIIVAL**

18. juunil kell 12.00

* **Finish KURESSAARES**

18. juunil kell 15.29–16.24

Tulge ja elage omadele kaasa Baltimaade ainulaadse rattaspordivõistluse raames!

Põnevat kaasaelamist!

Riho Raim

Saaremaa Velotuuri peakorraldaja

Tõnise Galeriis Paenase külas 30. juunini kunstnik Marju Bormeister: akvarellid, monotüüpiad, maalid. Avatud iga päev 12-18. Tere tulemast!

Teade

Sotsiaalkeskusesse on saanud **toiduabi** (jahu, helbed, makaronid), mis on mõeldud vähekindlustatutele ja väikse sissetulekuga isikutele. Palun huvilistel kohale tulla või võtta ühendust tel 45 98 196.

Kirikuteated

EELK Muhu kogudus

Teenistused Muhu Katariina kirikus **pühapäeviti kell 11**. Koguduse hooldajaõpetaja Hannes Nelis, tel 52 91 881, hannes.nelis@eelk.ee; õpetaja assistent Aare Luup, tel 56 903 327, aare.luup@gmail.com

Pühapäev, **20. juuni** kl 11 piibli- ja palvetund.

Laupäev, **26. juuni** kl 11 **surnuaiapäeva** Muhu vana kalmistu luteriusuliste osas. Teenivad theol. magister Aare Luup, Muhu koguduse hooldajaõpetaja Hannes Nelis ja Tartu praostkonna vikaar, Vara Brigitta koguduse hooldajaõpetaja Aare Vilu. Laule saadab puhkpillikvartett Kuressaarest.

Kell **12.30 MISSA** (kirikus). Pühapäev, **27. juuni** kl 11

piibli- ja palvetund.

Pühapäev, **4. juuli**. Apostlite pühapäev.

Kell 11 piibli- ja palvetund.

Piibli- ja palvetundidel teenib theol. magister A. Luup.

EAÕK

Rinsi

23. juunil kell 14 hingepalvus Sepamäe kalmistul.

4. juulil kl 10 jumalik liturgia.

4. juulil kl 13 hingepalvus Liiva kalmistul.

Hellamaa

23. juunil kl 16 hingepalvus Hellamaa kalmistul.

29. juunil kl 10 ülemapostlite Peetruse ja Pauluse päeva jumalik liturgia, kiriku nimepäev.

Liiva hooldekodu

23. juunil kl 13 hingepalvus. Preester Andreas Põld, tel 45 33 743, e-post andreas.pold@mail.ee

Heinakuu juubilarid ja sünnipäevalapsed

Vassili Valk	92 (18.7)
Arved Tamm	90 (27.7)
Meranda Veltmander	88 (4.7)
Elviine Kaljur	88 (16.7)
Laine Noor	85 (7.7)
Miralda Heinat	85 (24.7)
Adeele Paist	84 (7.7)
Floriida Tüür	84 (20.7)
Mildred Liik	83 (16.7)
Helju Vaher	83 (23.7)
Ülo Äkke	82 (17.7)
Ado Oja	82 (23.7)
Estra-Aino Noor	81 (27.7)
Hilja Lindberg	80 (3.7)
Virve Meema	75 (2.7)
Selma Kabur	75 (18.7)
Mati Vellemäe	65 (12.7)
Asta Sepp	65 (13.7)

Jaan Targem	65 (15.7)
Ruth Laanet	65 (17.7)
Mairi Rääim	65 (20.7)
Heino Kolk	65 (21.7)
Harris Kosk	65 (30.7)
Viive Naaber	60 (4.7)
Tõnu Mätas	60 (6.7)
Ado Äkke	60 (19.7)
Linda Ots	60 (24.7)

Palju õnne!

Vassiili Randmets 110

Enda Naaber meenutas 18. mai Meie Maas 110 a tagasi sündinud Vassiili Randmetsa, kes näitas talle kunagi kätte Kullervo kivi asukoha Viira külas. Autor peab vajalikuks koht viidaga varustada: see on kivi, kus luuletaja Villem Grünthal Ridala ja koolikirjanik Madis Küla Nurmik olid kahekesi tõlkinud soomlaste Kullervo-lugusid. Südamlike mälestuste reas kirjutab Enda Naaber Smuuli ja Randmetsa sõprusest ning küsib lõpetuseks: „... Tänaane Muhu ja Vassiili Randmets. Mõtlen sellele taas. Kas teda meenutatakse tema vääriliselt? Kas ehk sulaks jää ja tee Kullervo kivi juurde tähistatakse viidaga? Arvan, et seda pole palju küsida. Ka Vassiili mälestuseks.“

Muhu Muuseumi keldris näitused “Läänemere kalad” ja “Võrguparandamisriistad Muhus 1979”.

Hellamaa kooli kokkutulek
23. juunil kl 12.

Kontserdid Muhu Katariina kirikus

26. juunil kell 18 ALeCoq'i Kammerkoor. Piletid 50.- ja 25.-

Kontserdi pikkus u 40 minutit. Rohkem infot veebilehelt

web.sisuhaldus.ee/alecoq

18. juulil kell 20 Klaver tuleb külla. Rein Rannap ja Mihkel Mattisen. Kahekesi ühel klaveril. Meeleolumuusikat mitmest sajandist. Piletid 195.- ja 125.- Kontserdi pikkus 1,5 tundi. Rohkem infot: www.rannap.ee

Juuli lõpus esinevad "Munukseed". Täpne aeg selgumas.

Männiku jaaniturniir
26. juunil kl 11 Hellamaal.

Jaaniõhtu

Hellamaal 23. juunil

Rongkäik Hellamaa külakeskuse juurest kl 20. Esinevad Muhu taidlejad ja külalised Lätist.

Tule süütamine.

21 - 02 mängib tantsuks Riho Pöder.

Vaheaegadel sportmängud (auhindadele). Kaarikutel sõit.

Info tel 50 32 010.

Järgmise lehenumbri materjalid on oodatud **5. juuli õhtuni**.

IN MEMORIAM

Meie hulgast lahkusid

19. mail 71-aastane **Mihkel Kivihall**.

26. mail 90-aastane **Alfei-Albert Maripuu**.

7. juunil 19-aastane **Marko Mereäär**.

Tunneme kaasa omastele!

Toimetab Anu Pallas,
tel: 52 28 929, e-post: muhulane@muhu.ee
Muhulane ilmub üks kord kuus.
Internetis www.muhu.ee - Uudised (tasuline)
Trükitud Saarte Trükikojas 600 eks.
Trükipoognaid 4.
Hind 5 krooni